

maatte kunne erhverves, eller kun at søge Udkaft til Lov indeholdende nærmere Bestemmelser om Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget med de Endringer, som i dette Tilfælde vilde være nødvendige, ophøiet til Lov, eller endelig at stille hele den islandske Forfatnings-sag i Bero indtil videre.

For at vælge det første af de saaledes antydede tre Alternativer har det navnlig kunnet gjøres gjældende, at Island ved at udstyres med fuld constitutionel Frihed turde, om end ikke alle dets Beboeres Duffer i saa Henseende imødekomes, haabes at ville tage et større Opsving i materiel og andre Henseender, at det i det ene af de foreliggende Lovudkast i Udsigt stillede Pengetilskud, om end ikke Lidet under, hvad Islænderne gjøre Fordring paa, dog er større, end hvad Statskassen nu kan anslaaes at yde Island, at det i og for sig vilde være saare ønskelig engang at komme til Ende med det islandske Forfatningsanliggende, der nu i 20 Aar har staaet paa Dagsordenen, og at der efter det Indtryk, man modtager af de sidste Forhandlinger paa Althinget, næppe er Udsigt til i en meget nærliggende Fremtid at komme til en almindelig Overenskomst med Thinget om den foreliggende Sag. Men imod de her antydede Betragtninger har der efter Regjeringens Formening staaet Grunde, der maae ansees for at være af en langt overveieende Betydning. For at en constitutionel Forfatning som den paatænkte virkelig skulde blive et Gode for Islænderne, turde det være en nødvendig Forudsætning, at den vilde blive betragtet som et saadant af dem selv, hvorimod der næppe tør ventes noget for alle Paagjældende heldigt Resultat, naar man ikke alene ikke anseer den herfor, men endog udtrykkelig erklærer, at man foretrækker den nuværende Tilstand fremfor en Forfatning som den, der er tilstiftet ved de tvende Althinget sidst forelagte Lovudkast, og ligesom saadanne Uttringer ere fremkomne under Thingets Forhandlinger over disse Udkaft, saaledes har ogsaa Forsamlingens Fleertal i Betænkningen af 13de September f. A. udtrykkeligt og formelt andraget paa, at den særlige Forfatningslov stilles i Bero, forsaavidt Althingets Udkaft ikke maatte kunne blive stadfæstet aldeles uforandret. Det har ogsaa fra alle Sider været erkjendt og er ikke med mindst Styrke blevet fremhævet under Rigsdagsforhandlingerne ifjor, at den paatænkte nye Ordning ikke vilde kunne medføre nogen sand Nytte for Island, medmindre der ogsaa fra Islændernes Side blev gjort Anstregelser og bragt Offre, hvortil der under den Stemning, hvormed Emanationen som Lov af det heromhandlede Forfatningsudkast turde ventes modtagen af Islænderne, næppe vilde være megen Udsigt. Hertil kommer endelig, at om end det i det ene af Lovudkastene ommeldte Pengetilskud af 30,000 Rbd. fast, og 20,000 Rbd. midlertidig, som anført, er større end det Beløb, Statskassen nu kan anslaaes at yde Island, og om end Rigsdagen maatte have kunnet formaaes til at bevilge dette Tilskud, have saavel Fleertallet som Mindretallet paa Thinget været enige i at erklære samme for at være for lavt ansat.

Som det nu overhovedet altid har sine mislige Sider at paanøde et Folk en constitutionel Forfatning, turde der i nærværende Tilfælde være saa meget større Betænkning herved, som der desværre er ikke ringe Anledning til at befrygte, at den store Magtfulde, som efter Forfatningsudkastet vilde blive lagt i Althingets Hænder, vilde blive benyttet paa en i flere Henseender saavel for Island som for hele Riget mindre heldig Maade. Ved de Skridt, som af Regjeringen ere gjorte for at forskaffe Island en saa fri og folkelig Forfatning, som overhovedet kan bestaae med det danske Riges Ret, har den viist, at det har været dens alvorlige Hensigt at lade Islænderne nyde sand Egeberettigelse med deres Medundersaatter, og det tør derfor sikkert forventes, at ligesom allerede nu et Mindretal paa Althinget har ladet Regjeringens Hensigter vederfares Resfærdighed, saaledes vil ogsaa, naar en mere rolig og ædruelig Overveielse af Forholdene efterhaanden har faaet Tid til at gjøre sig gjældende hos Befolkningen i dens Heelhed, det Dieblit komme, da Forfatnings-sagen med mere Frugt end nu kan gjenoptages.

Hvad angaaer det andet af de ovenfor opstillede Alternativer, nemlig alene at lade